

Vysokoškolská legislatíva na Slovensku – hlavné rámce

Bratislava 4.12.2015

Z EUA odporúčaní, 2005

Zdroj: Projekt inštitucionálneho hodnotenia slovenských vysokých škôl Európskou asociáciou univerzít (2005-2007), <http://www.srk.sk/sk/projekty/kvalita-vzdelavania>

Slabé stránky

- vysokoškolský zákon **upravuje detaily** v oblasti rozhodovacích procesov a vnútorných orgánov vysokých škôl, čím bráni nastaveniu vnútorných štruktúr vysokých škôl, ktoré najlepšie vyhovujú ich zámerom
- časté legislatívne **zmeny** a chýbajúca kontinuita rozhodnutí vlády
- nízka kvalita **strategického plánovania** – strategické plány sú skôr zoznamy

Silné stránky

- implementácia odporúčaní **Bolonskej deklarácie**
- zavedenie skutočnej inštitucionálnej **identity** vysokej školy zrušením právnej subjektivity fakúlt a zavedením blokového pridelovania dotácií, o ktorých využití rozhoduje vysoká škola
- podstatné rozšírenie **autonómie** vysokých škôl v porovnaní s minulosťou

Univerzitná autonómia podľa EUA

4 rozmery hodnotenia

- organizačná autonómia (7 indikátorov)
- finančná autonómia (11 indikátorov)
- personálna autonómia (8 indikátorov)
- akademická autonómia (12 indikátorov)

Zdroj: <http://www.university-autonomy.eu/>

- **Finančná autonómia je na úrovni “medium high”. Ostatné (t.j. organizačná, personálna a akademická autonómia) prvky sú viac regulované než je potrebné**
- Vysokoškolský zákon riadi výberový proces, dĺžku funkčného obdobia a prepustenie z výkonných orgánov.
- VŠ musia začleniť externých členov do svojich orgánov (správna rada), ktorí sú formálne menovaní ministrom.
- Akademické štruktúry sú striktne určené zákonom.
- VŠ si môžu zriadiť neziskové organizácie
- Verejné financovanie je viac menej flexibilné vďaka blokovému grantu, ktorý sa delí podľa širších kategórií. VŠ si môžu ponechať zisky a predať budovy, ktoré vlastnia. Môžu si požičiavať peniaze do určitej výšky. Domáci a EÚ študenti platia školné, ak študujú externou formou alebo presiahnu štandardnú dĺžku štúdia

- Personálnu autonómiu obmedzujú viaceré reštrikcie. Výška miezd všetkých zamestnancov je určená zákonom.
- Menovanie profesorom potvrdzuje externá autorita (prezident SR). Len nábor administratívnych zamestnancov a povýšenie sú realizované nezávisle
- V rámci zabezpečovania kvality je zavedený striktný systém programovej akreditácie na všetkých úrovniach štúdia
- Ministerstvo určuje počty študentov hrađených z verejných zdrojov, školy si určujú počty miest platiacich študentov
- Prijímacie kritériá si určujú VŠ
- VŠ si môžu určiť jazyk poskytovaného štúdia a tvoria si obsahovú náplň študijných programov
- Striktné akreditačné procesy sú vnímané ako administratívna záťaž

De lege ferenda, vecné hľadisko

VŠEOBECNÉ HODNOTENIE

FINANCOVANIE

ZABEZPEČENIE KVALITY

AKREDITÁCIA

VNÚTORNÉ RIADENIE

De lege ferenda, vecné hľadisko

VŠEOBECNÉ HODNOTENIE

131/2002 Z.z. **ZÁKON** z 21. februára 2002

o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zmena: 131/2002 Z.z.

Zmena: 209/2002 Z.z.

Zmena: 401/2002 Z.z.

Zmena: 442/2003 Z.z.

Zmena: 528/2003 Z.z.

Zmena: 465/2003 Z.z.,

Zmena: 365/2004 Z.z.

Zmena: 455/2004 Z.z.

Zmena: 523/2004 Z.z., 578/2004 Z.z.

Zmena: 5/2005 Z.z.

Zmena: 332/2005 Z.z.

Zmena: 363/2007 Z.z.

Zmena: 363/2007 Z.z.

Zmena: 129/2008 Z.z.

Zmena: 144/2008 Z.z., 282/2008 Z.z.

Zmena: 462/2008 Z.z.

Zmena: 400/2009 Z.z. (nepriama novela)

Zmena: 496/2009 Z.z.

Zmena: 133/2010 Z.z.

Zmena: 333/2010 Z.z.

Zmena: 199/2010 Z.z.

Zmena: 125/2011 Z.z.

Zmena: 250/2011 Z.z.

Zmena: 6/2011 Z.z.,

Zmena: 125/2011 Z.z., 390/2011 Z.z.

Zmena: 57/2012 Z.z.

Zmena: 455/2012 Z.z.

Zmena: 312/2013 Z.z.

Zmena: 352/2013 Z.z.

Zmena: 436/2013 Z.z.

Zmena: 464/2013 Z.z.

Zmena: 281/2015 Z.z.

De lege ferenda, vecné hľadisko

VŠEOBECNÉ HODNOTENIE

- legislatívny kontext, požiadavka nového zákona o VŠ
- 131/2002 vývoj k zložitému a detailnému regulovaniu riešením otvorených otázok a problémov
- politicky určená koncepcia vysokého školstva ako základ právnej úpravy
- súvisiace právne predpisy (ZVO)
- rešpektovanie SRK

De lege ferenda, vecné hľadisko

FINANCOVANIE

- princíp dostatočného financovania
- princíp stability kritérií financovania
- princíp kompatibility s kritériami akreditácie
- dlhodobejšie kontrakty (PA)
- koncepcia v súvislosti so súťažným prvkom, nezávislosť a finančná schopnosť grantových agentúr
- doktorandi, ich rozvoj

De lege ferenda, vecné hľadisko

ZABEZPEČENIE KVALITY

- ESG 2015, ZVŠ § 87a, VSK, možná sankcia zrušenie VŠ
- národné kritériá kvality
- možnosť medzinárodnej evalvácie / alternatívnej akreditácie
- kvalitatívne ukazovatele

De lege ferenda, vecné hľadisko

AKREDITÁCIA, § 83 a nasl., §102 určovanie počtu študentov v dennej forme, rozhodovanie ministra školstva o výsledkoch akreditácie

- rozhodovanie VŠ o študijných programoch
- stabilné kritériá známe vopred pre celé hodnotené obdobie
- systematické komplexné prehodnotenie kritérií vo vzájomných súvislostiach
- postavenie akreditačnej komisie, európsky status, nezávislosť, kapacita, rozhodovacie právomoci
- diferenciacia kritérií a hodnotenia v oblastiach výskumu
- systém garancií zabraňujúci kvantitatívnemu pohľadu na garantov

De lege ferenda, vecné hľadisko

VNÚTORNÉ RIADENIE

- právomoci rektora a akademického senátu / iných orgánov VŠ
- flexibilita v úprave štatútom VŠ v oblasti vnútorného riadenia
- Limity pracovnoprávných prepisov/tabuľky

